

Zagreb, 14. siječnja 2014.

HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
HR-10 110 ZAGREB

PREDMET: Javna rasprava - Određivanje naknada unutar Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove

VIPnet d.o.o. (dalje u tekstu: Vipnet) kao operator javnih komunikacijskih mreža i usluga ovim putem dostavlja komentare na prijedlog odluke za određivanje naknada unutar Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. (HT) za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove (dalje u tekstu: Prijedlog odluke).

U prvome redu Vipnet ističe da u potpunosti podržavamo inicijativu HAKOM-a da se regulacija veleprodajnih cijena iznajmljenih vodova, u skladu s regulatornim okvirom EU, temelji na troškovnoj usmjerenosti, posebice pošto je HAKOM utvrdio da trenutno važeće naknade HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove nisu troškovno usmjerene.

Same iznose predloženih naknada za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove nismo u mogućnosti provjeravati ili ocjenjivati njihovu utemeljenost, s obzirom da objektivno i sasvim razumno nismo ni bili u mogućnosti imati uvid u troškovni model iznajmljenih vodova HT-a. Izražavamo naše uvjerenje da je HAKOM potpuno ispravno i objektivno uočio i uvažio sve stvarne i opravdane troškove u HT mreži koji nastaju pružanjem predmetnih veleprodajnih usluga, te formirao predložene iznose naknada koje omogućavaju povrat ukupnih troškova.

Svakako, izražavamo našu podršku prijedlogu HAKOM-a da se uslijed obrazložene primjene troškovne usmjerenosti smanjuju i sami iznosi veleprodajnih naknada, čije smanjenje dokazuje da su operatori korisnici veleprodajne usluge iznajmljenih vodova, odnosno, gotovo svi novi operatori javnih komunikacijskih usluga, tijekom proteklog dužeg razdoblja plaćali neopravdano visoke naknade, a što je zasigurno imalo značajnog (negativnog) utjecaja i na uspješnost financijskog poslovanja novih operatora, na cijene usluga krajnjim korisnicima, ali i na ravnopravnu tržišnu utakmicu.

Stoga predmetni prijedlog izmjena naknada za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove ne nalazimo samo kao usklađenje mjera regulacije mjerodavnog tržišta s regulatornim okvirom EU, već i kao još jedan značajan korak HAKOM-a u zaštiti tržišnog natjecanja.

Međutim, u cilju osiguranja ravnopravne tržišne utakmice, unutar Standardne ponude HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove neophodno je ugraditi ili osigurati niže navedene ključne postavke:

1. Vrijeme prihvatanja zahtjeva i priključenja usluge

U točki 2.3. Standardne ponude HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove određeni su rokovi uspostave zatraženih elektroničkih komunikacijskih vodova, zasebno za tradicionalno digitalne vodove, Ethernet vodove i xWDM vodove.

Analizom spomenutih i danas važećih rokova, nalazimo:

- da za svaki pojedini vod bilo koje brzine postoji statistička mogućnost da će isporuka i realizacija, temeljem prihvaćenih zahtjeva i izvršene provjere postojanja tehničkih uvjeta, čak i da nema kašnjenja, biti izvršena u krajnjem roku od 60 dana, bez mogućnosti određivanja razine prioriteta i jamstva kratkog roka realizacije za pojedine slučajeve;
- da će isporuka i realizacija vodova HT-a brzina za kojima potrebe na tržištu osjetno rastu (iznad 34 Mbps za TDM vodove, iznad 2 Mbps za Ethernet vodove i za sve xWDM vodove) biti u roku od 52 do 60 dana, ukoliko nema kašnjenja.

Na ovaj način definirani rokovi isporuke i realizacije vodova HT-a predstavljaju temeljnu prepreku osiguranju ravnopravne tržišne utakmice u području postupaka javne nabave.

U postupcima javne nabave naručitelji, odnosno, obveznici javne nabave, nalažu određene vrlo kratke rokove (npr. 1 dan, 10 dana, najčešće 30 dana, ponekad i 60 dana od potpisa ugovora s naručiteljem) za isporuku usluga koje su predmet javne nabave, a koje sadrže i isporuku vodova u tako kratkim rokovima. Spremni smo na zahtjev HAKOM-a dostaviti i preslike dokumenata kojima to dokazujemo.

S obzirom da HT temeljem rokova definiranih u Standardnoj ponudi nema obvezu za nijedan konkretni iznajmljeni vod osigurati i jamčiti rok isporuke i realizacije u tako kratkim rokovima, te s obzirom da su evidentno rokovi isporuke i realizacije vodova viših (u javnoj nabavi češće prisutnih) brzina u dozvoljenom vremenskom okviru od 52-60 dana, jasno proizlazi da ostali operatori koji se natječu u postupcima javne nabave, u nedostatku vlastitih vodova na traženim relacijama, ne mogu ni na koji način jamčiti realizaciju usluga u kraćim rokovima kao predmeta javne nabave, odnosno, nisu u mogućnosti ispuniti uvjete naručitelja u rokovima koji su kraći od rokova na koje je obvezan HT u svojoj Standardnoj ponudi.

Za razliku od veleprodajne razine, HT zasigurno ima mogućnost da za vlastite potrebe i za potrebe postupaka javne nabave na maloprodajnoj razini osigura potreban prioritet realizaciji takvih vodova za obveznike javne nabave na način da osigura i jamči rokove isporuka usluga obuhvaćenih postupkom javne nabave.

Time ostali sudionici postupaka javne nabave ne mogu niti ostvariti ravnopravnu poziciju u odnosu na HT u pojedinom postupku javne nabave, u kojem su u okviru usluga obuhvaćenih postupkom obuhvaćene i usluge iznajmljenih elektroničkih komunikacijskih vodova.

S obzirom da HAKOM nije realno u mogućnosti utjecati na uvjete pojedinih konkretnih postupaka javne nabave, predlažemo da se rokovi iz točaka 2.2. i 2.3. Standardne ponude HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove za slučajeve postupaka javne nabave prilagode i skrate, kako bi svi sudionici na tržištu imali mogućnost ravnopravne tržišne utakmice.

Također, s obzirom na odredbe Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža (NN149/13) koje stupaju na snagu u ožujku 2014. godine, kojima je u slučaju potvrde prihvata zahtjeva novi operator obavezan najkasnije u roku od četrdeset i pet (45) dana od dana potpisivanja jedinstvene izjave od strane krajnjeg korisnika realizirati zatraženu uslugu, a uvažavajući i važeće rokove realizacije zahtjeva za veleprodajnim uslugama HT-a sukladno Standardnim ponudama HT-a za uslugu najma korisničke linije i za uslugu veleprodajnog širokopolasnog pristupa, da je neophodno, bez obzira radi li se o obvezniku javne nabave ili ne:

- uskladiti krajnje rokove odgovora T-Coma na svaki razuman zahtjev i pisani povratni odgovor o postojanju odgovarajućih tehničkih uvjeta za priključenje zatraženih elektroničkih komunikacijskih vodova za povezivanje svih krajnjih korisnika za čije povezivanje je neophodno osigurati elektronički komunikacijski vod,
- razumno skratiti krajnje rokove isporuke i realizacije vodova T-Coma za povezivanje i pružanje usluga krajnjim korisnicima u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži.

Stoga predlažemo da se točke 2.2. i 2.3. izmjene na način da se:

- **tekst u točki 2.2. Standardne ponude HT-a izmijeni i nadopuni na način da glasi:**

T-Com će odgovoriti na svaki razuman Zahtjev u roku od ~~15~~ **5** dana od primitka Zahtjeva, i u pisanom obliku obavijestiti Operatora korisnika o postojanju odgovarajućih tehničkih uvjeta za priključenje zatraženih elektroničkih komunikacijskih vodova.

Pisana obavijest T-Coma Operatoru korisniku o postojanju odgovarajućih tehničkih uvjeta mora sadržavati i duljinu elektroničkog komunikacijskog voda, odnosno, cijenu istog s obzirom na duljinu, kao i mogućnost „QinQ“ funkcionalnosti na Ethernet vodu.

Odgovarajući tehnički uvjeti koji moraju biti ispunjeni za priključenje zatraženih elektroničkih komunikacijskih vodova definirani su u članku 4.1. ove Standardne ponude.

Ako Zahtjev nije moguće realizirati ili djelomično ili u cjelini, T-Com će pisanim putem obavijestiti Operatora korisnika o razlozima takve nemogućnosti, a najkasnije u roku od ~~15~~ **5** dana od zaprimanja Zahtjeva.

- u tekstu u točki 2.3. Standardne ponude HT-a odrede skraćeni rokove za zahtjeve i nadopuni na način da glasi:

U slučaju ispunjenja odgovarajućih tehničkih uvjeta navedenih u točki 4.1. ove Standardne ponude, T-Com će, ovisno o tehnologiji i kapacitetima, uspostaviti zatražene elektroničke komunikacijske vodove u sljedećim rokovima:

Tradicionalni digitalni vodovi

- iznajmljene vodove brzine od 64 kbit/s – u 95% slučajeva u roku od ~~18~~ **12** dana od dana zaprimanja Zahtjeva, a u ostalih 5% slučajeva najkasnije u roku od ~~60~~ **30** dana od dana zaprimanja Zahtjeva,
- za iznajmljene vodove brzine od 2 Mbit/s - u 95% slučajeva u roku od ~~21 dan~~ **15 dana** od dana zaprimanja Zahtjeva, a u ostalih 5% slučajeva najkasnije u roku od ~~60~~ **30** dana od dana zaprimanja Zahtjeva,
- za iznajmljene vodove brzine od 34 Mbit/s - u 95% slučajeva u roku od ~~52~~ **20** dana od dana zaprimanja Zahtjeva, a u ostalih 5% slučajeva najkasnije u roku od ~~60~~ **30** dana od dana zaprimanja Zahtjeva,
- za iznajmljene vodove brzine od 155 Mbit/s i 622 Mbit/s - u roku od 60 dana od dana zaprimanja Zahtjeva, **odnosno u roku od 30 dana od dana zaprimanja Zahtjeva ukoliko se radi o zahtjevu odabranog isporučitelja usluge iz provedenog postupka javne nabave;**

Ethernet vodovi

- za iznajmljene vodove prijenosne brzine do i uključujući 2 Mbit/s - u 95% slučajeva u roku od ~~21 dan~~ **15 dana** od dana zaprimanja Zahtjeva, a u ostalih 5% slučajeva najkasnije u roku od ~~60~~ **30** dana od dana zaprimanja Zahtjeva,
- za iznajmljene vodove prijenosne brzine manje od 100 Mbit/s - u 95% slučajeva u roku od ~~52~~ **20** dana od dana zaprimanja Zahtjeva, a u ostalih 5% slučajeva najkasnije u roku od ~~60~~ **30** dana od dana zaprimanja Zahtjeva,
- za iznajmljene vodove prijenosne brzine od 100 Mbit/s i uključivo 100Mbit/s - u roku od 60 dana od dana zaprimanja Zahtjeva, **odnosno u roku od 30 dana od dana zaprimanja Zahtjeva ukoliko se radi o zahtjevu odabranog isporučitelja usluge iz provedenog postupka javne nabave**

xWDM vodovi

- u roku od 60 dana od dana zaprimanja Zahtjeva, bez obzira na kapacitet voda, **odnosno u roku od 30 dana od dana zaprimanja Zahtjeva ukoliko se radi o zahtjevu odabranog isporučitelja usluge iz provedenog postupka javne nabave.**

~~U prethodno navedene rokove priključenja usluge ne uračunava se vrijeme potrebno za izdavanje dozvole od strane nadležnog tijela, pri čemu se pod vremenom podrazumijeva razdoblje od dana podnošenja zahtjeva nadležnom tijelu do izdavanja dozvole od strane nadležnog tijela.~~

Prilikom realizacije Zahtjeva za uslugu veleprodaje iznajmljenih vodova T-Com će poštivati redosljed zaprimanja Zahtjeva, **osim ukoliko se radi o zahtjevima odabranog isporučitelja usluge iz provedenog postupka javne nabave koji će se izvršavati s višim prioritetom.**

2. Primjena novih iznosa naknada

Od izuzetne je važnosti da tekst u staccima 6. i 7. točke 1.1. Standardne ponude HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove ostane nepromijenjen, odnosno, da se novi uvjeti i iznosi naknada za vodove obuhvaćene Standardnom ponudom HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove izravno primjenjuju i na vodove za međupovezivanje i pristupne vodove u okviru usluge veleprodajnog širokopojsnog pristupa, datumom određenim predloženom Odlukom HAKOM-a.

3. Parametri kakvoće

U točki 8.2.2. Standardne ponude HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove određeno je da će T-Com **osigurati raspoloživost koja se mjeri u periodu promatranja po pojedinom iznajmljenom vodu i iznosi 99%**, te da se **Raspoloživost bazira na periodu promatranja kvalitativnih parametara u periodu od godine dana.**

S obzirom na visoke zahtjeve za raspoloživošću elektroničkih komunikacijskih vodova u okviru postupaka javne nabave, predlažemo da se u točki 8.2.1. Standardne ponude:

- **promjeni period promatranja po pojedinom iznajmljenom vodu iz perioda od godinu dana na period od mjesec dana, ili najviše na period tromjesečja**, jer se kraćim razdobljima promatranja kakvoće pojedinog voda mogu pravovremeno vršiti prijave nedovoljne kakvoće i izdavati računi za naknade za nezadovoljavajuću raspoloživost;
- **promjeni raspoloživost s iznosa od 99% na iznos od 99,5%** sukladno sve učestalijim zahtjevima naručitelja postupaka javne nabave za takvom raspoloživošću ugovorenih usluga.

U točki 8.2.3. Standardne ponude HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove određeno je da je **uobičajeno vrijeme otklona smetnje/kvara**, koje se računa od trenutka kad je prijava smetnje/kvara zaprimljena do trenutka kada je na najmanje 80% iznajmljenih vodova iste vrste uklonjena smetnja/kvar, **iznosi 12 sati**, te da je **maksimalno vrijeme za otklanjanje smetnje/kvara**, neovisno o prijenosnoj tehnologiji, je **dva dana (48 sati)** od trenutka započinjanja otklanjanja smetnje/kvara, pri čemu se smetnja/ kvar mora početi uklanjati unutar 8 radnih sati od zaprimanja zahtjeva za otklanjanje smetnje/kvara.

S obzirom na visoke zahtjeve poslovnih korisnika i/ili obveznika javne nabave za kakvoćom ugovorenih i pruženih usluga uključivo i elektroničkih komunikacijskih vodova, predlažemo da se u točki 8.2.3. Standardne ponude:

- promjeni trajanje uobičajenog vremena otklona smetnje/kvara s 12 sati na 6 sati za poslovne korisnike i korisnike – obveznike javne nabave
- promjeni maksimalno vrijeme za otklanjanje smetnje/kvara na način da za navedenu vrstu izuzetno osjetljivih krajnjih korisnika ne postoji razlika između maksimalnog vremena i uobičajenog vremena otklona smetnje/kvara, odnosno, da se oba vremena definiraju kao jedinstveni vremenski okvir od 6 sati.
- sukladno prethodnim zahtjevima neophodno je i revidirati razdoblja zakašnjenja u otklanjanju smetnje/kvara u točki 8.3.3. Standardne ponude HT-a

Srdačan pozdrav,

VIPnet d.o.o.